

UCHWAŁA NR XXII/199/2016
RADY MIEJSKIEJ MIĘDZYCHODU
z dnia 23 lutego 2016 r.

w sprawie zatwierdzenia „Planu Odnowy Miejscowości Gralewo na lata 2016 - 2020”

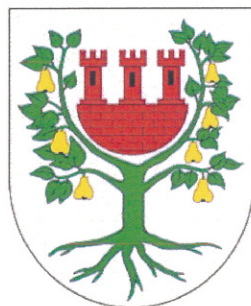
Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 1515 z późniejszymi zmianami), uchwala się co następuje:

§ 1. Zatwierdza się „Plan Odnowy Miejscowości Gralewo na lata 2016 - 2020” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Międzychodu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej Międzychodu
Stefan Niedziółka

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI GRALEWO 2016-2020

Dokument stanowi załącznik do Uchwały Rady Miejskiej Międzychodu

Nr XXII/199/2016 z dnia 23 lutego 2016 r.

oraz załącznik do Uchwały Zebrania Wiejskiego wsi Gralewo

nr 1/2016 z dnia 12 lutego 2016 r.

MIĘDZYCHÓD, LUTY 2016

SPIS TREŚCI.....	2
WSTĘP	3
ROZDZIAŁ 1. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI GRALEWO.....	4
1.1 PODSTAWOWE DANE O MIEJSCOWOŚCI.....	4
1.2 HISTORIA MIEJSCOWOŚCI	5
1.3 STRUKTURA PRZESTRZENNA MIEJSCOWOŚCI	8
ROZDZIAŁ 2. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI	
2.1 ZASOBY PRZYRODNICZE.....	9
2.2 DZIEDZICTWO KULTUROWE.....	11
2.3 OBIEKTY I TERENY	12
2.4 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	14
2.5 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	15
2.6 GOSPODARKA I ROLNICTWO	15
2.7 KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI.....	16
ROZDZIAŁ 3. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI.....	19
3.1 ANALIZA SWOT	19
3.2 CEL OGÓLNY I CELE STRATEGICZNE PLANU ODNOWY	22
ROZDZIAŁ 4. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ.....	24
4.1 INFRASTRUKTURA REKREACYJNO – SPORTOWA I TURYSTYCZNA	27
4.2 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I EDUKACYJNA.....	27
4.3 INICJATYWA SPOŁECZNA.....	27
ROZDZIAŁ 5.ZARZĄDZANIE PLANEM ODNOWY MIEJSCOWOŚCI.....	28
5.1 SYSTEM WDRAŻANIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI GRALEWO	29
5.2 SPOSOBY MONITOROWANIA I RAPORTOWANIA ORAZ OCENY PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI GRALEWO	29
5.3. PUBLIC RELATIONS PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI GRALEWO	30
PODSUMOWANIE.....	30
SPIS MAP, TABEL I ILUSTRACJI	32

Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości Gralewo, położonej w Gminie Międzychód jest najważniejszym dokumentem dla tego Sołectwa, który na lata 2016 – 2020 wyznacza kierunki działań mających na celu kontynuację odnowy tej wsi oraz pozwala nakreślić kierunki rozwoju.

Dokument ten zawiera analizę stanu obecnego miejscowości, przedstawia sytuację społeczno-ekonomiczną sołectwa, formułuje cele i zawiera opis strategii zmierzającej do osiągnięcia rozwoju społecznego i gospodarczego Gralewa zawiera analizę planowanych inwestycji, szacuje spodziewane efekty planowanych inwestycji i działań oraz przebieg procesów rozwojowych tej wsi na lata 2016 – 2020.

Plan Odnowy Miejscowości Gralewo wskazuje także kierunki zaangażowania środków własnych sołectwa Gralewo oraz budżetu Gminy Międzychód, a także środków zewnętrznych – w tym z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2016-2020 – na działania inwestycyjne, z EFS na programy społeczne skierowane dla mieszkańców i innych dostępnych środków.

Działania planowane do realizacji na podstawie niniejszego Planu są zgodne z kierunkami rozwoju wynikającymi z polityk Wspólnotowych, w szczególności z polityką ochrony i poprawy stanu środowiska, polityką równych szans, polityką wspierania zatrudnienia oraz społeczeństwa informacyjnego. Plan Odnowy Miejscowości Gralewo zgodny jest z założeniami „Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich w Wielkopolsce” z września 2000 r. oraz z „Strategii Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2015 – 2023” i Wieloletnim Planem Inwestycyjnym przyjętym przez Radę Miejską Międzychodu.

Przygotowanie Planu Odnowy Miejscowości Gralewo poprzedził szeroki proces konsultacji społecznych na poziomie lokalnym z udziałem mieszkańców wsi, Rady Sołectkiej oraz przedstawicieli samorządu gminnego i odpowiednich organów Urzędu Gminy. Dokument był przedstawiany i dyskutowany podczas zebrań wiejskich sołectwa Gralewo i uchwalony Uchwałą nr 1/2016 zebrania wiejskiego sołectwa Gralewo z dnia 12 lutego 2016 roku. Plan Odnowy Miejscowości Gralewo w Gminie Międzychód określa cele i zadania sołectwa Gralewo na lata 2016 – 2020 i zbiega się z okresem programowania środków z Unii Europejskiej. Obejmuje swym zasięgiem miejscowość Gralewo - jedno z 26 sołectw Gminy Międzychód. Dokument ten będzie służył jako punkt odniesienia dla działań o charakterze rozwojowym podejmowanych ze środków własnych Gminy Międzychód oraz ze środków pozyskanych z funduszy Unii Europejskiej oraz innych źródeł. Dokument był następnie przedmiotem dyskusji podczas komisji Rady Miejskiej i zatwierdzony Uchwałą Rady Miejskiej z dnia 23 lutego 2016 roku

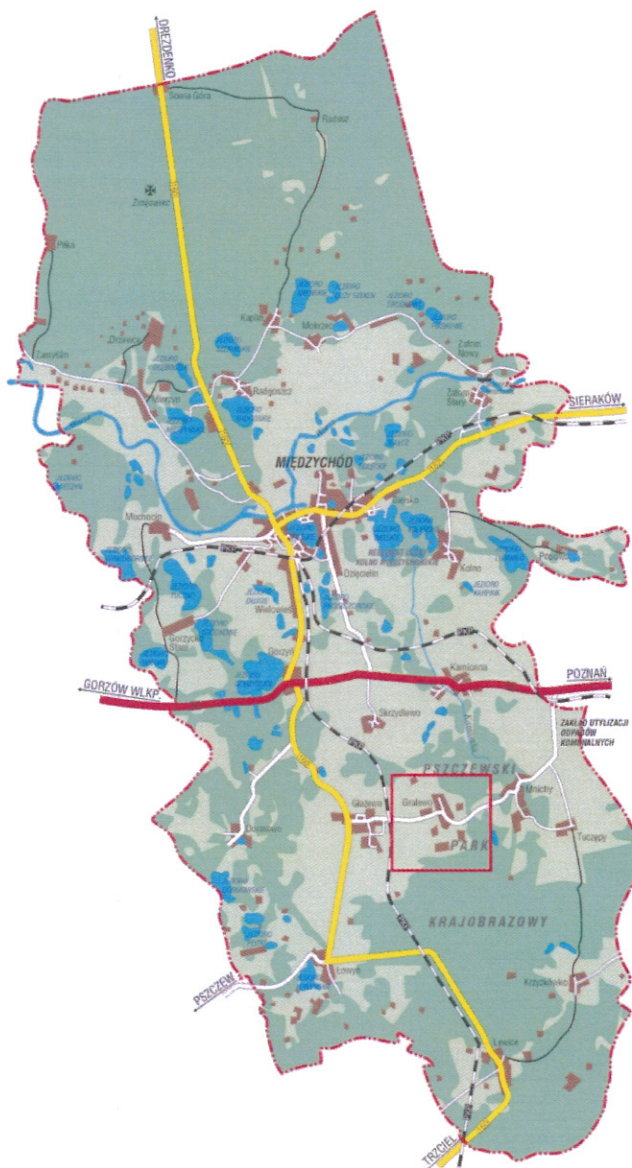
1. Charakterystyka miejscowości Gralew

Podstawowe dane o miejscowości

1.1 Położenie

Gralewo – wieś sołecka w Polsce położona jest w województwie wielkopolskim, w powiecie międzychodzkim, w gminie Międzychód, przy drodze powiatowej nr 1726P, 2 km na wschód od Głazewa. W latach 1975-1998 miejscowość położona była w województwie gorzowskim. Gralewo jest jedną z mniejszych wsi w gminie Międzychód, położoną na skraju doliny Kamionki, w otulinie Pszczewskiego Parku Krajobrazowego. Bliskość doliny Kamionki stanowi główny walor turystyczny miejscowości. Współczesna wieś położona jest na terenie lekko pofałdowanym, w okolicy wsi bezimienne wzgórze (1 km. na północ od Gralewa) jest jednym z najwyższych szczytów w gminie – 115,9 m n.p.m.,

Współrzędne geograficzne: 52°32'01"N, 15°57'21"E

Mapa 1. Lokalizacja sołectwa Gralewo w gminie Międzychód (źródło: UMiG)

Gralewo zamieszkują 134 osoby (dane z końca 2015 roku) i w odniesieniu do liczby mieszkańców całej gminy (18250 zamieszkałych na pobyt stały na koniec 2015 roku) stanowi to 0,73 % ogółu mieszkańców gminy.

1.2 HISTORIA MIEJSCOWOŚCI

Wieś sołecka, położona 8 km na pd.-wsch. od Międzychodu, przy drodze powiatowej nr 1726P z Głazewa do Prusimia, na obszarze otuliny Pszczewskiego Parku Krajobrazowego.

Nazwa Gralowo pojawiła się po raz pierwszym w dokumencie antydatowanym na 1408 r. Jednakże w 1416 r. pisano na pewno Galewo, w 1421 r. nawet – Kralewo, w 1499 r. – Grałyewo, 1750 r. – Galewo. W XIX w. upowszechniła się forma Grolewo, być może pod wpływem niemieckiej nazwy urzędowej Grolewo Vw. Tłumacząc nazwę Galewa pod Raciążem (1403 r. – Grolewo, 1415 r. – Galewo), S. Rospond zalicza ją do dzierżawczych od nazwiska Grala, to zaś od słowa gral = «muzykant, pieśniarz». Jeżeli zapis z 1421 r. – Kralewo nie był przypadkiem, może rację ma niem. onomasta E. Mucke, który w odniesieniu do Galewa, gm. Santok (1337 r. – Gralow) genezy nazwy upatruje w słowiańskim słowie kral, czyli «król»? Nazwa ta dzierżawcza znaczyłaby więc tyle co «gród, zamek króla».

Niegdyś była jednak własność klasztoru paradyckiego. W latach 1256-63 cystersi weszli w posiadanie lasu i osady Suchcino [Suhcino]. W 1261 r. Bolesław Pobożny zatwierdził klasztorowi posiadłość Camonca leżącą in districtu Camone. Obie te zaginione miejscowości lokalizuje się dziś na pd. od Międzychodu, w okolicy Galewa. Administrowanie tak odległym obszarem nastroczało klasztorowi zapewne wiele kłopotów, więc pewnie bez oporów zgodził się on zamienić posiadłości „Mnych, Gralowo, Zawlostowo alias Camonca, Suchcino et Pszeradz” (Przyrośl) na należące do Dobrogosta z Prusimia Rogaczewo Wielkie w pow. kościańskim i 150 grzywien praskich dopłaty w ratach pod warunkiem, że król wyrazi zgodę na tę zamianę. Dokument, który miał być opatrzony pieczęcią Dobrogosta i jego ojca Stanisława z Kolna, zachował się (do 1945 r.) w niedatowanym, przeciętym oryginale bez śladów pieczęci, z dopisaną na odwrocie późną ręką datą 1408. Wszystko to wskazuje, że transakcja chwilowo nie została zrealizowana, zaś w 1416-18 r. opat paradycki występował jako właściciel Galewa i Miłostowa, zaś Dobrogost Koleński z Prusimia (zm. 1452), który jeszcze w 1413 r. pisał się z Rogaczewa, był jego pełnomocnikiem. W czasie sporów granicznych w 1423 r. Dobrogost, zapewne w imieniu opata, zajął w Galewie 4 konie Wierzbicie i Piotrowi z Tuczęp. W 1425 r. Dobrogost oznajmił, że opat z Paradyża dał mu dożywotnio ½ dochodów ze wsi Galewo, Miłostowo i Przerost (Przyrośl), pod warunkiem, aby bronił dóbr klasztornych i ponosił ½ nakładów tam, gdzie pobiera dochody oraz zobowiązał się, że tych praw nie odstąpi innej osobie i że nie przyjmie od króla pozwolenia, aby po jego śmierci jego synowie mogli nadal pobierać wspomniane dochody. 10 lat później, w 1435 r. woźny zapowiedział dziedziny Prusim, Mnichy, Galewi i Miłostowo, które należały w połowie do Dobrogosta, a w połowie do klasztoru. Z tego samego roku pochodzi układ, w którym opat oddawał w dożywocie Dobrogostowi Koleńskiemu połowy Galewa i Miłostowa, a on te połowy po swej śmierci oddawał klasztorowi. Również w 1435 r. starosta generalny Wielkopolski oznajmił, że Dobrogost swe części (przez pomyłkę chyba nazwane dziedzicznymi) daje klasztorowi po swej śmierci.

Być może Galewo wróciło do klasztoru, ale niebawem znalazło się w posiadaniu wojewody kaliskiego Stanisława z Ostroroga (zm. 1476/77), który w 1434 r. wszedł w posiadanie Tuczęp i dóbr trzcielskich, a przed 1449 r. – połowy dóbr międzychodzkich. Jeszcze w 1461 r. wystąpił jako poręczyciel kmieci z Galewa i Tuczęp, zaś w 1466 r. dał on te wsie Sędziwojowi niegdyś Grodziskiemu (zm. 1467) w zamian za ½ miasta Grodzisk z połową przedmieści i wsiami Kobylniki, Kąkolewo i Zdrój w pow. kościańskim. Osiadłszy w Mnichach, Sędziwój dał początek rodowi Mniskich, herbu Nałęcz. Syn Sędziwoja, Stanisław Mniski (zm. 1512/1524) sprzedał w 1475 r. Mikołajowi Strykowskiemu ½ wsi Galewo i młyn w Miłostowie za 200 grzywien z zastrzeżeniem prawa wykupu. Z kolei Mikołaj

Strykowski, czyli Kamieński, Kamieniecki, z Kamionnej odstąpił w 1480 r. na tych samych prawach ½ wsi Gralewo za 180 grzywien Maciejowi Zielątkowskiemu. Ten z kolei odstąpił swe prawa w 1488 r. córkom, pannom Dorocie, Katarzynie i Małgorzacie.

Przed 1492 r. musiało dojść do wykupu zastawu, bowiem Stanisław Mniski wraz bratem Marcinem, dzieląc się ojcowizną, otrzymali m. in. po ½ wsi Gralewo. Wdowa po Stanisławie, Anna, wraz z synami Dobrogostem i Stanisławem Mniskimi sprzedała w 1424 r. mensjonarzom kościoła parafialnego w Sierakowie 8 grzywien czynszu rocznego od sumy głównej 100 grzywien na wsiach Mnichy oraz ½ Tuczęp, Gralewa i Miłostowa. Kolejny syn, Andrzej Mniski, zapisał w 1540 r. żonie Jadwidze Mrowińskiej po 260 grzywien posagu i wiana na ½ części działów z braćmi, m.in. w Gralewie. Z kolei w 1548 r. jego brat, Mikołaj Mniski, zapisał żonie Zofii Strzeleckiej po 350 grzywien wiana i posagu, na swych częściach m. in. w Gralewie.

Jedna z córek Stanisława i Anny, Zofia Mniska poślubiła przed 1500 r. Michała Prusimskiego (nb. wnuka Dobrogosta), któremu Stanisław tytułem posagu zastawił w 1500 r. swą połowę Gralewa wraz z całym sołectwem za 100 grzywien i zobowiązał się bronić go od roszczeń innych osób. W 1505 r. Zofia miała skwitować odbiór majątku po ojcu i matce w Mnichach, Tuczępach, Miłostowie i Gralewie. Jej siostra Helena Mniska przed 1543 r. została żoną Jana Bełęckiego (Byłęckiego), alias Lutomskiego, syna zm. (po 1530) Wojciecha Byłęckiego i Klary Sobockiej (zm. po 1552). Jan Byłęcki wystąpił w latach 1546-55 jako właściciel (części?) Gralewa. Jego synem i sukcesorem był Maciej Bełęcki (Byłęcki), wspominany w latach 1573-80. Wdowa po Janie wyszła w 1559 r. ponownie za mąż za Baltazara Gorzyckiego.

Z kolei część Marcina Mniskiego (zm. po 1494) odziedziczyła jego córka, Helena Mniska, żona Stanisława Krzyszkowskiego, która w 1510 r. za zgodą króla zapisała na swych wsiach 200 grzywien dla kolegium wikariuszy w Koźminie. W 1529 r. sprzedała ona część Gralewa Marcinowi Kunińskiemu za 150 grzywien z prawem odkupu. Musiało dojść do wykupu zastawu, gdyż Mikołaj Krzyszkowski, syn Stanisława, w latach 1536-38 dwukrotnie zapisał swej żonie Katarzynie Nojewskiej po 210 grzywien wiana i posagu m.in. na części Gralewa wynikającej z podziałów z braćmi.

W poł. XVI w. głównym gospodarzem Gralewa jawi się Jan Bełęcki, który w 1546 r. zadbał o odnowienie granic z Mnichami i Tuczępami, pozywając Mikołaja Mniskiego (teraz z Mnich) oraz Mikołaja Krzyszkowskiego i Andrzeja Mniskiego (z Tuczęp). W 1555 r. zawarta została ugoda między Janem Byłęckim a Andrzejem i Mikołajem Mniskim, teraz z Miłostowa.

Z kolei stronami ugody z 1573 r. w sprawie kopca narożnego Gralewa, Tuczęp i Miłostowa byli Maciej Byłęcki oraz Stanisław i Jan Mniscy, synowie Mikołaja, z Miłostowa. Byłęcki oddał Mniskim 3 łąki kmiece w Gralewie. Dlatego więc płatnikiem poboru z tych łąnów był tu w latach 1577 i 1580 r. również Jan Mniski, notabene bliski kuzyn Byłęckiego. J. Mniski miał w 1580 r. 5 półłanów, Byłęcki – 4 półłany, 1 półłan opustoszały, 3 zagrodników i młyn.

Nie znamy losów Gralewa przez następne 100-150 lat. W XVIII w. pojawiła się tu rodzina von Hase [Haase], która od XVI w. mieszkała w Wielkopolsce, spolonizowała się i skatolicyzowała, a od końca XVII w. mieszkała w Lewicach. W 1742 r. Gralewo tytułem zastawu posiadała Ludwika Haza, żona Jana Twardowskiego. Do poł. XVIII w. Mnichy z Grawem i folwarkiem Dąbrówka posiadał Jerzy Sebastian Haza z Radlic (Radlic - Haza), który opuszczając te dziedziny spisał 14.09.1750 r. inwentarz. W następnych latach Gralewo, które ze wsi stało się folwarkiem, nadal należało do majątku w Mnichach.

Dawny majątek stanowi główną część obecnej wsi. W przeszłości nigdy tu nie było rezydencji szlacheckiej. Wg opisu z 1750 r., „dwór w Gralewie o 2 izbach i komorach, stodoły 2, obora dobra z sypaniem, owczarnia noworeperowana, w której się znajduje owiec w Gralewie in nro [w liczbie] 500, ad vinidicandum od imp. Twardoskiego, Rozbickiego i Zajdllica jmp. Haza, które za posesyi jego były, zostawuje”.

Jest to wieś-ulicówka. Pod koniec XV w. podupadła, bo w 1499 r. figurowała w wykazie zaległości podatkowych. Po 1522 r. musiało się tu coś znowu stać, skoro miejscowy krezus uznał za stosowne w pośpiechu zakopać swój skarb i nigdy go nie odnalazł. Dopiero 28.04.1975 r. traktorzysta wyorał naczynie zawierające ok. 5200 monet (ok. 7 kg) z okresu Jagiellonów (grosze Władysława Jagiełły, Kazimierza Jagiellończyka, grosze i denary Jana Olbrachta, Aleksandra i Zygmunta I, grosze bite w Świdnicy). Jednakże jeszcze w połowie XVIII w. Gralewo nazywane było wsią. Później w nieznanych okolicznościach przekształcona została w folwark, zapewne przed 1846 r., wspomniany także w 1912 r. Obecna wieś jest zapewne wynikiem parcelacji folwarku.

W 1508 r. wiardunki wojenne płacono tu z 4½ łanu, w 1510 r. pobór z 4 łanów, w 1563 r. z – 6 łanów, w 1564 r. – dziesięcina z 10 łanów, w 1580 r. pobór z 10 półłanów (5 łanów), w tym 1 opusztoszały i zagrodników. W 1750 r. wieś tworzyło 4 kmieci, 3 półłedników (półłanowców) i 3 wolnych ludzi (niepoddanych), karczmarz, kowal, młynarz i owczarz. Wolne stały dwie chałupy, w tym pastucha krów [skotarska]. Pańszczyzna w poł. XVIII w. była zróżnicowana i określona indywidualnie. Ponadto kmiecie i półłednicy stróży mieć powinni i jemuz płacić, czyli opłacać wspólnie stróża (w majątku?). W 1837 r. było tu 16 dymów, w 1871 r. – 14, w 1885 r. – 13, 1905 r. – 12, ale w 1982 r. – 25 gospodarstw.

W 1837 r. osada liczyła 160 mieszk., w 1871 r. – 146, 1885 r. – 121, 1905 r. – 116. W XX wieku było tu trochę ludniej, 1970 r. spisano tu 154 osoby, ale w 1978 r. – 136, a w 1988 r. – 128. Tyle samo ludzi mieszkało tu w 2003 r. Wieś zawsze należała do parafii Kamionna w (archi)diecezji poznańskiej, co znajduje potwierdzenie od 1508 r. Parafia ewangelicka znajdowała się w Międzychodzie, w latach 1896-97 – w Mechnaczu, od 1898 r. w Miłostowie.

Karczma wspomniana została w 1563 r. W 1750 r. „karczmarz okupny za kontraktem siedzi i czynszuje, na prośbę do dworu do żniw iść powinien”. W 1546 r. w pobliżu Gralewa istniała kuźnica Hamrzysko. Kowal w samej wsi, po raz pierwszy wspomniany w 1750 r., „za kontraktem siedzi, ma rolę półłedniczą, tedy powinien pługi, wozy ratajskie do Mníchów [tam nie było kowala] i co dwór rozkaże, zrobić”. Wspomniano też poddanego Adama kowala, ale to chyba przydomek. Nowo zbudowany młyn na Kamionce wspomniany już w 1416 r. To prawdopodobnie późniejsza Papiernia. 17.02.1951 r. rozpoczęto tu budowę Państwowego Ośrodka Maszynowego (POM), który w 1958 r. przeniesiono do Bielska.

Gralewo jest znane jako miejsce walk powstania wielkopolskiego - 17.02.1919 r. Niemcy podjęli próbę przełamania linii obrony powstańców pod Gralewem. Starcie zakończyło się sukcesem powstańców, którzy posunęli się na odległość 5 km od centrum Międzychodu. Była to ostatnia większa bitwa powstania wielkopolskiego. W latach międzywojennych Gralewo należało do powiatu międzychodzkiego, podobnie jak w latach powojennych. W latach 1975-1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa gorzowskiego.

1.2 STRUKTURA PRZESTRZENNA MIEJSCOWOŚCI

Wieś Gralewo położona jest przy drodze powiatowej nr 1726P pomiędzy Głazewem a Mnichami, do których w obu kierunkach jest po około 2 km. Na północ drogami polnymi można dojechać do Skrzydłewa (ok. 2,7 km.). We wsi przeważa zabudowa gospodarstw skupionych obok siebie przy głównej drodze, kilka gospodarstw jest zbudowanych w rozproszeniu, tereny sołectwa rozmieszczone są na obrzeżu doliny Kamionki, która jest obszarem o wyjątkowych walorach przyrodniczych, dlatego została objęta ochroną przyrody poprzez włączenie do Pszczewskiego Parku Krajobrazowego. Dolina Kamionki to zalesiony, podmokły teren o głębokiej rzeźbie brzegów, tworzących jary. Zamieszkuje tu wiele zwierzyny i rzadkie gatunki ptaków. Tereny pól uprawnych w sołectwie są siedliskiem dla zwierzyny płowej, spotyka się tu sarny, jelenie, dziki, zające, a w roku 2015 również odnotowano pobyt wilków. Terenami leśnymi zarządza Nadleśnictwo Bolewice.

W centrum wsi znajduje się święta figura oraz krzyż, a także stara remiza strażacka nad stawem.

Mapa 2. Położenie Gralewa w najbliższej okolicy (źródło: UMiG)

ROZDZIAŁ 2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

2.1 Zasoby przyrodnicze

Klimat

Pod względem klimatycznym Międzychód i jego okolice, odpowiadają warunkom panującym na Nizinie Wielkopolskiej. W zaproponowanym przez Wosia (1994) podziale Polski na regiony klimatyczne, badany obszar należy do regionu Dolnej Warty. Większość granic klimatycznych tego regionu jest wyrażona stosunkowo słabo. Oznacza to, że stosunki makroklimatyczne tego regionu wykazują znaczne powiązania i podobieństwo do panujących w sąsiednich regionach klimatycznych (Woś 1994).

Temperatura

Średnia temperatura roczna powietrza na obszarze Niziny Wielkopolskiej kształtuje się w przedziale od 7,5 do 8,4°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec – średnia miesięczna temperatura wynosi ok. 18°C (tab.1). Natomiast najzimniejszym miesiącem jest styczeń, w którym średnia miesięczna temperatura wynosi ok. –2°C (tab.2).

Tabela 1. Najwyższe, dobowe maksymalne temperatury z lat 1951 – 1996

temp.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
°C	13,4	17,6	24,0	29,9	31,8	34,4	38,2	37,0	34,6	27,9	19,9	15,0	38,2

Źródło: Woś 1994, 1995, 1999.

Tabela 2. Najniższe, dobowe minimalne temperatury z lat 1951 – 1996

temp.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
°C	13,4	17,6	24,0	29,9	31,8	34,4	38,2	37,0	34,6	27,9	19,9	15,0	38,2

Źródło: Woś 1994, 1995, 1999.

W regionie Dolnej Warty, w porównaniu z innymi regionami Niziny Wielkopolskiej, notuje się najmniejszą liczbę dni z pogodą mroźną. Jest ich średnio w roku tylko około 28 (tab. 3 i 4)

Tabela 3. Przymrozki wiosenne

Przymrozki	200 cm n.p.g.*		5 cm n.p.g.*	
Wiosenne	Średnie	Ostatnie	Średnie	Ostatnie
Poniżej 0°C	26 IV	12 V	12 V	2 VI
Powyżej -2 °C	10 IV	12 V	30 IV	23 V

* objaśnienia: n.p.g. – nad poziomem gleby
 Źródło: Woś 1994, 1995, 1999.

Tabela 4. Przymrozki jesienne (Woś 1994, 1995, 1999).

Przymrozki	200 cm n.p.g.*		5 cm n.p.g.*	
Jesienne	Średnie	Ostatnie	Średnie	Ostatnie
Poniżej 0 oC	20 X	1 X	2 X	14 IX
Powyżej -2 oC	14 XI	3 X	18 X	27 IX

* objaśnienia: n.p.g. – nad poziomem gleby
 Źródło: Woś 1994, 1995, 1999.

Opady atmosferyczne

Nizina Wielkopolska uchodzi za obszar najbardziej deficytowy w wodę. Spowodowane jest to głównie niską ilością opadów atmosferycznych. Średnia roczna suma opadów wynosi ok. 550 mm (tab.5). W latach suchych poziom opadów nie przekracza 350 mm. Miesiącami charakteryzującymi się największymi opadami są: czerwiec, lipiec i sierpień. Najmniejsze opady występują w miesiącach zimowych, głównie w styczniu (tab.6).

Tabela 5. Rozkład opadów w ciągu pór roku w latach 1951 – 1980 [w mm].

Opady	Wiosna III – V	Lato IV – VIII	Jesień IX – XI	Zima XII – II	Półrocze letnie V – IX	Półrocze zimowe X – IV	Okres wegetacji IV – IX	Rok I – XII
	117	189	121	93	326	194	324	520

Źródło: Woś 1994, 1995, 1999.

Tabela 6. Opady maksymalne i minimalne w poszczególnych miesiącach z lat 1881 – 1930 [w mm].

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Max	85	62	82	87	131	119	195	114	98	115	65	97	706
Min	9	3	8	2	7	6	9	14	12	3	3	8	334

Źródło: Woś 1994, 1995, 1999.

Kierunki i prędkość wiatrów

Nizina Wielkopolska jest obszarem, na którym przeważają wiatry zachodnie i północno – zachodnie. Niewielkie różnice we frekwencji głównych kierunków wiatrów zaobserwować można pomiędzy poszczególnymi porami roku (tab.7 i 8).

Tabela 7. Rozkład wiatrów w zależności od kierunków w latach 1951 – 1965

	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	Cisza
%	6,6	8	11,7	9,7	9,5	15,4	17,9	11,4	9,8

Źródło: Woś 1994, 1995, 1999.

Tabela 8. Średnie prędkości wiatrów w latach 1951 – 1965

m/s	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
	4,6	4,5	4,8	4,1	4,1	3,8	3,8	3,6	3,7	3,5	4,1	4,3	4,1

Źródło: Woś 1994, 1995, 1999.

Geologia i geomorfologia

Na terenie Gminy Międzychód jak i na terenie wsi Gralewo znajdują się głównie gleby bielcowe, rdzawe i gleby brunatne wylugowane (Koźmiński 1995). Według klas przydatności rolniczej gleby należą do kompleksów: żyniego – bardzo dobrego i żyniego dobrego z przewagą IIIb, IVa i V klasy.

2.2 DZIEDZICTWO KULTUROWE

Mieszkańcy wsi Gralewo to potomkowie rolników, mieszkających tam od wielu pokoleń. Większość mieszkańców zajmuje się rolnictwem we własnych gospodarstwach. Zabudowa jest zwarta, przy głównej drodze. Liczba ludności wsi od wielu lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie około 35 rodzin. Ostatnio przybyło kilka domów mieszkańców sezonowych w centrum wsi. We wsi nie ma wyraźnych tradycyjnych obrzędów, ani specyficznego folkloru czy zwyczajów.

fotografia 1. Dawny dwór w Gralewie – stan obecny. (źródło: UMiG Międzychód)

2.3 OBIEKTY I TERENY

Na terenie wsi Gralewo jest jeden ciekawy obiekt zabytkowy, jest to dawny dwór posiadaczy ziemskich, wzniesiony w połowie XIX wieku. Do dzisiaj zachował się budynek parterowy, w formie willi, na wysokim cokole z polnych kamieni. Przed wejściem do budynku był kiedyś okrągły klomb, a dalej niewielki park krajobrazowy. Po przebudowach starsza część dworu straciła zabytkowy charakter, obiekty te są własnością prywatną i nie są udostępniane.

Samodzielny majątek w Gralewie został utworzony z „resztówki” dawnego folwarku w trakcie reformy rolnej w latach międzywojennych. Jego pierwszym i ostatnim właścicielem był Bronisław Arendt, urzędnik międzychodzkiego Starostwa Powiatowego, aresztowany przez Niemców w Gralewie i po krótkim więzieniu zamordowany w Forcie VII w Poznaniu w 1940 r.

Zabudowa gospodarstw wiejskich w centrum Gralewa pochodzi w większości z lat 30-tych XX wieku, nie ma walorów zabytkowych. Pośrodku wsi, przy niewielkim stawie zachował się obiekt dawnej remizy strażackiej. Świetlica wiejska w Gralewie zajmuje częściowo obiekt dawnego magazynu. Przy niej znajduje się niewielki plac rekreacyjny do zagospodarowania.

fotografia2. Świetlica wiejska w Gralewie (źródło: UMiG Międzychód)

Wieś od strony północnej, wschodniej i południowej otaczają lasy, powiązane z Doliną Kamionki. W lasach tych występują duże wzniesienia (najwyższe 115,9 m. n.p.m. – w północnej części sołectwa). Przez teren sołectwa i samo centrum wsi przebiega oznakowany szlak rowerowy „Szlakiem Powstań Narodowych”.

fotografia3. Teren obok świetlicy do zagospodarowania (źródło: UMiG Międzychód)

fotografia4. Świetlica wiejska w Gralewie (źródło: UMiG Międzychód)

2.4 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Śłużba zdrowia

Wieś Gralewo obsługiwana jest przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Międzychodzie (szpital) oraz przychodnię lekarza rodzinnego.

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne na terenie wsi zapewnia Powiatowa Komenda Policji w Międzychodzie, położona na granicach miasta w odległości 12 km od wsi Gralewo. Sprawy z zakresu porządku publicznego prowadzi Straż Miejska z Międzychodu.

W zakresie pożarnictwa bezpieczeństwo zapewnia Komenda Powiatowa Straży Pożarnych zlokalizowana w Międzychodzie, a także najbliższe OSP w Krajowym Systemie Ratowniczo - Gaśniczym - jednostki w Łowyniu i w Kamionnie.

Kultura

Na terenie Gralewa na dzień dzisiejszy nie ma żadnej placówki kultury. Natomiast na terenie pobliskiego miasta i jednocześnie stolicy Gminy – w Międzychodzie, istnieje Centrum Animacji Kultury. W Centrum Animacji Kultury funkcjonują sekcje taneczne, Studio Piosenki, chór „Lutnia”, zespół ludowy, orkiestra dęta, sekcja plastyczna, przy Centrum Animacji Kultury swą działalność prowadzi także Uniwersytet Trzeciego Wieku. Prócz tego Centrum Animacji Kultury utrzymuje również kino - z regularnym repertuarem; projekcje odbywają się w odnowionej Sali. Centrum Animacji Kultury jest także organizatorem wielu imprez i koncertów plenerowych – cyklicznych i przy różnych okazjach.

Kolejną placówką kultury na terenie Gminy jest Biblioteka Publiczna im. J.D. Janockiego z Oddziałem Muzealnym. Biblioteka zajmuje parter budynku, w którym funkcjonuje także Centrum Animacji Kultury. Posiada osobną salę na czytelną, osobne sale wypożyczalni dla dzieci i dla dorosłych. Biblioteka prowadzi także placówki filialne w miejscowościach wiejskich Gminy.

W Międzychodzie znajduje się także Muzeum Regionalne, które stanowi formalnie Oddział Muzealny Biblioteki. Muzeum zajmuje zabytkowy budynek, odnowiony w ostatnich latach. W Muzeum znajdują się ekspozycje etnograficzna, ekspozycja poświęcona Powstaniu Wielkopolskiemu oraz sale wystaw czasowych. Prócz swej podstawowej działalności Muzeum organizuje ciekawe koncerty, wystawy, prelekcje, a także przygotowuje publikacje poświęcone regionowi. Aktualnie trwają prace nad nadaniem Muzeum samodzielnego statusu. Placówką kultury, położoną najbliżej Gralewa jest Centrum Edukacji Przyrodniczej i Regionalnej w Mniszkach, przyporządkowane pod CAK, które oprócz prowadzenia bieżącej działalności w zakresie popularyzacji wiedzy o regionie, walorach przyrodniczych Doliny Kamionki czy ginących zawodach, organizuje ciekawe imprezy plenerowe, np. „Wielkie smażenie powideł”. Odległość do Mniszek to ok. 3 km.

Oświata

We wsi Gralewo nie ma przedszkola ani szkoły. Dzieci w wieku przedszkolnym uczęszczają do Przedszkola w Łowyniu.

Dzieci w wieku szkolnym uczęszczają do Zespołu Szkół w Łowyniu i Gimnazjum w Łowyniu – placówek oddalonych od poszczególnych zabudowań wsi o ok. 7 km. Dla uczniów zorganizowane są dowozy. Młodzież może pobierać naukę w jednej z czterech szkół ponadgimnazjalnych - o różnym profilu zlokalizowanych na terenie Międzychodu.

2.5 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Na terenie całej wsi istnieje stara sieć wodociągowa, która powinna podlegać wymianie. Wieś nie posiada gazu ziemnego, ani kanalizacji sanitarnej. Wieś jest w pełni zelektryfikowana, wyposażona jest w sieć energetyczną. Wieś prawie w całości posiada utwardzone drogi. Brakuje jeszcze chodników przy drodze powiatowej, które ułatwiłyby poruszanie się mieszkańców i zapewniłyby większe bezpieczeństwo.

Zaopatrzenie w wodę

Wieś jest wyposażona w sieć wodociągowa, zasilana w wodę ze studni głębinowej z Głazewa.

Kanalizacja i oczyszczanie ścieków

Wieś nie jest podłączona do kanalizacji. Ścieki odwożone są do punktu zlewnego w Głazewie i stamtąd są zrzucane do kanalizacji gminnej.

Odpady stałe

Odpady stałe są zbierane do pojemników i wywożone na teren wysypiska ZOU Mnichy.

Dostępność komunikacyjna

Na terenie wsi znajduje się jeden przystanek autobusowy. Do Głazewa można dojechać od strony Głazewa lub Mnich drogą o nawierzchni asfaltowej, jest to droga powiatowa nr 1726P. Pozostałe drogi są drogami gminnymi gruntowymi (w stronę Skrzydlewa, Łowynia i Papierni).

Telekomunikacja i Internet

Wieś Głazewo posiada dostęp do Internetu radiowego i bezprzewodowego, nie ma problemów z dostępnością wszystkich operatorów sieci komórkowych. W ramach programu udostępniania internetu szerokopasmowego światłowodem ma dostęp do internetu.

2.6 GOSPODARKA I ROLNICTWO

Sołectwo Głazewo jest miejscowością na której terenie nie znajduje się żaden zakład przemysłowy. Charakteryzuje się rolnictwem, złożonym z dwóch średnich i reszty małych gospodarstw rolnych (10 gospodarstw). Gleby mają klasę od IIIb, IVa do V.

Sieć handlową tworzy jeden sklep ogólnospożywczy.

2.7 KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI

Wśród mieszkańców wsi Gralewo dominują ludzie w średnim wieku, z wykształceniem zawodowym, jest też wysoki odsetek młodej części mieszkańców z wykształceniem średnim. Dużą część mieszkańców stanowią emeryci i renciści. Mieszkańcy w wieku średnim utrzymują się z pracy poza sołectwem, na przykład w Międzychodzie, Mnichach, Łowyniu, Wronkach, są też zatrudnieni za granicą .

W następującej tabeli dokonano analizy zasobów miejscowości Gralewo położonej w Gminie Międzychód. Jej wyniki przedstawiono w tabeli nr 9

Tabela 9 Analiza zasobów miejscowości Gralewo

	Jak jest teraz?	Jak będzie po odnowie?
1. Co wyróżnia?	- Gralewo położone jest w atrakcyjnym krajobrazowo, przyrodniczo, a także turystycznie miejscu w otulinie Pszczewskiego Parku Krajobrazowego oraz blisko Rezerwatu Doliny Kamionki (las bogate w owoce runa leśnego), co stwarza szanse na rozwój wsi pod kątem przyrodniczo-krajoznawczym. - brak bezpiecznego miejsca do organizacji imprez plenerowych. - wieś posiada świetlicę wiejską . Miejsce to stanowi doskonałe zaplecze dla zagospodarowywania czasu wolnego dzieci i młodzieży, rozwoju, kulturalnego mieszkańców wsi, jak również turystów - brak instytucji spełniających funkcje kulturalne dla dzieci i młodzieży. - brak na terenie wsi kółek zainteresowań dla dzieci i młodzieży co pozwoliłoby na lepsze zagospodarowanie czasu wolnego naszym mieszkańcom.	Świetlica wiejska, zaplecze rekreacyjno - sportowe, miejsca zabaw dla dzieci będą systematycznie doposażane i rozbudowywane aby w jak największym stopniu zabezpieczyć rozwój kulturalny i rekreacyjno – sportowy naszym mieszkańcom i gościom. Przestrzeń wokół będzie uzupełniona zielenią i małą architekturą. Powstaną kółka zainteresowań, które przyczynią się do dalszego rozwoju naszych mieszkańców. Odbywać się będą imprezy plenerowe, które wpłyną na poprawę relacji międzyludzkich i będą ogniwem w budowaniu solidarności więzi społecznej. Inwestycje te będą prowadzone etapami ze środków gminnych przy udziale Rady Sołectkiej jako ciała doradczego i mobilizującego mieszkańców .

	Jak jest teraz?	Jak będzie po odnowie?
	- dość duża odległość do szkół dla dzieci i młodzieży	
2. Jakie pełni funkcje?	Funkcje przemysłowe: ze względu na specyfikę wsi Gralewo te funkcje odgrywają znikomą rolę. Funkcje rolnicze: część mieszkańców pracuje we własnych gospodarstwach rolnych.	Funkcje sołectwa nie ulegną zmianie, jednak poszerzone zostaną o funkcje rekreacyjne poprzez rozbudowę zaplecza rekreacyjnego, sportowego, Rozwinięta będzie także funkcja oświatowo- kulturalna poprzez zapewnienie dzieciom i młodzieży godziwych i atrakcyjnych warunków spędzania wolnego czasu i edukacji oraz sportów
3. Kim są mieszkańcy?	Społeczeństwo o dostatecznym i dobrym poziomie materialnym – co uwidacznia się po stanie domostw i zagród; Mieszkańcy to ludność miejscowa zajmująca się głównie rolnictwem, a także pracą poza terenem wsi. W niewielkim stopniu osiedlają się tu nowi mieszkańcy. Bezrobocie zgodne z poziomem powiatu i Gminy. Społeczeństwo silnie zintegrowane, wykazuje dużą inicjatywę.	Zapewnione zostaną dzieciom i młodzieży właściwe warunki rozwoju i spędzania wolnego czasu. Zwiększone będą możliwości edukacji, zajęć kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych dla dzieci i młodzieży z terenu wsi, a także zaktywizowani zostaną mieszkańcy do wspólnego działania . Organizowane będą akcje na rzecz wsi oraz przygotowywane wspólnie z Gminą projekty dotyczące organizacji form spędzania wolnego czasu, opieki nad dziećmi i młodzieżą; organizowane będą imprezy gminne (sportowych, kulturalnych, rozrywkowych) na terenie sołectwa.
4. Co daje utrzymanie?	- Świadczenia emerytalne i rentowe - Praca zarobkowa poza terenem sołectwa - Działalność na własny rachunek - Zasiłki dla bezrobotnych (w najmniejszym stopniu) -Działalność rolnicza. -Stopa bezrobocia jest równa ze średnią gminną. -Zatrudnienie głównie w zamiejscowych zakładach produkcyjnych i usługowych.	Poprawa infrastruktury wsi przyczyni się do dalszego wzrostu atrakcyjności lokalizacji . Poprawa warunków bytowych ludności poprzez rozwój turystyki, usług, rzemiosła i rękodzielnictwa.

	Jak jest teraz?	Jak będzie po odnowie?
5. Jak jest zorganizowana?	Na terenie sołectwa działają: Rada sołecka Koło Gospodyń Wiejskich Kółko Rolnicze	Współdziałanie organizacji dla dobra i odnowy sołectwa, które będą współtworzyć programy rozwoju dzieci i młodzieży zmierzających do zapewniania im właściwych sposobów spędzania czasu wolnego Wspólne organizowanie imprez rekreacyjnych Wspólne organizowanie życia kulturalnego Wspólne prace na rzecz poprawy wyglądu i estetyki naszej wsi
6. Co proponuje dzieciom i młodzieży?	Świetlica wiejska	Wybudowanie placu zabaw, kompleksu rekreacyjno-sportowego, służących mieszkańcom umożliwi właściwy rozwój dzieci i młodzieży na terenie wsi
7. Z kim rozwiązuje problemy?	Sołtys Burmistrz Rada sołecka Rada Gminy Współpraca pomiędzy organizacjami układa się pomyślnie.	Położony będzie większy nacisk na aktywność mieszkańców, aby rozbudzić ich zainteresowanie wsią oraz wprowadzone będą konsultacje ze społeczeństwem w istotnych sprawach związanych z sołectwem
8. Jakie obyczaje i tradycje pielęgnuje i rozwija?	-Kultywowanie uroczystości religijnych. -Kultywowanie tradycji np. Dnia Kobiet, Dnia Dziecka -Organizowanie corocznego Sylwestra, imprez świetlicowych.	Podtrzymywanie tradycji kultywowanych dotychczas we wsi. Organizacja corocznych imprez.
9. Jaki ma wygląd?	Wygląd wsi jest dobry – domy i ich obejścia zadbane na miarę możliwości finansowych mieszkańców, istnieją obszary zaniedbane to tereny stanowiące centrum wsi przy starej remizie i byłym POM . Drogi gminne o nawierzchni gruntowej są w kiepskim stanie i wymagają przebudowy i uzbrojenia w sieć kanalizacji deszczowej. Brakuje chodników i ścieżek rowerowych.	Obejścia uporządkowane. Domy zadbane a ich elewacje wzajemnie ze sobą współgrają - wygląd wsi jest bardzo estetyczny. Odnowa przestrzeni publicznej w m. Gralewo – poprzez wspólne akcje na rzecz zieleni w tych miejscach. Sadzenie krzewów i drzew przy terenach rekreacyjnych i sportowych. Porządkowanie terenów zielonych. Przebudowa dróg gminnych i wyposażenie ich w kanalizację deszczową. Budowa chodników przy drogach celem bezpiecznego poruszania się mieszkańców i turystów.

	Jak jest teraz?	Jak będzie po odnowie?
10 Jakie są mieszkania i obejścia?	- W większości zabudowę stanowi - zabudowa jednorodzinna, - budynek mieszkalny tzw. czworak, Budynki mieszkalne w stanie dobrym i bardzo dobrym,	- ciągły wzrost estetyki całej wsi lub utrzymanie na dotychczasowym poziomie wyglądu obejść. - zagospodarowane zostaną tereny zieleni zarządzane przez Gminę; - estetyczne obejścia i ogródki prywatne - nasadzone zostaną krzewy i drzewa przy obiektach użyteczności publicznej
11. Jaki jest stan otoczenia i środowiska naturalnego?	Wieś leży w malowniczym, pagórkowatym, pokrytym lasami terenie. Wieś nie jest skanalizowana. Potrzeba wymiany starej azbestowej głównej sieci wodociągowej.	Wieś, czysta, zielona bez dzikich wysypisk śmieci, z właściwą gospodarką odpadami, z zadbanymi terenami rekreacyjnymi.
12. Jakie jest rolnictwo?	We wsi występuje rolnictwo indywidualne.	Prężnie działające gospodarstwa rolne z dodatkowym działem ekologicznym. Rolnicy dobrze wyszkoleni.
13. Jakie są powiązania komunikacyjne?	Brak profilowania utwardzonych dróg gruntowych na terenie wsi	Powstaną drogi i ulice wiejskie o dobrej nawierzchni z instalacją deszczową, a postępujące zniszczenia istniejących nawierzchni asfaltowych zostaną naprawione.

Źródło: Dane UMiG w Międzychodzie

ROZDZIAŁ 3

Ocena mocnych i słabych stron miejscowości

3.1 Analiza SWOT

W rozdziale trzecim Planu Odnowy Miejscowości Gralewo przeprowadzono analizę SWOT. Dokonanie analizy poprzez identyfikację mocnych i słabych stron Sołectwa oraz przeanalizowanie szans i zagrożeń wynikających z otoczenia pozwoli na sformułowanie celów.

Tabela 10 . Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
Polożenie: • w znanym turystycznie regionie - Gmina Międzychód i okolica rozpoznawalna przez turystów (<i>Kraina Stulecia Jezior i Puszcza Notecka</i>); • w pobliżu atrakcji turystycznych (<i>gotycki kościół w Kamionnie, Rezerwat „Dolina Kamionki”, Centrum Edukacji Regionalnej i Przyrodniczej w Mniszkach, plaże nad jeziorami –Gorzyń, Dormowo, Łowyń, miasto Międzychód, a także inne ośrodki i atrakcje turystyczne</i>); • w pobliżu przebieg szlaków turystycznych pieszych, miejsce dogodne do przeprowadzenia szlaków rowerowych, istnieje szlak rowerowy „Powstań Narodowy”; • w pobliżu miejsc noclegowych (<i>Zajazd „Monika”, „Gościniec Ostęp”, ośrodki turystyczne Łowyń, Dormowo, ośrodki i pensjonaty, Villa Toscania, hotel w Międzychodzie, i inne oraz kwatery agroturystyczne</i>); • w pobliżu dużych ośrodków miejskich (<i>Poznań 80 km, Gorzów Wlkp. 68 km, Berlin 180 km</i>) i głównego traktu komunikacyjnego (<i>Poznań - Gorzów – Szczecin - droga nr 24, droga ekspresowa S3, autostrada A2 – 40 km</i>); Walory wsi: • atrakcyjna najbliższa okolica (<i>w pobliżu jezioro Gorzyńskie, Dormowskie, Łowyńskie, duże kompleksy leśne Doliny Kamionki, z terenami roślinności podmokłej, Park Krajobrazowy, duża różnorodność występującego ptactwa, ciekawa roślinność</i>); • możliwości dalszej adaptacji istniejących obiektów i otoczenia w centrum wsi, • duża powierzchnia lasów w najbliższej okolicy • czyste środowisko naturalne, spokojne otoczenie, • dostęp do imprez kulturalnych i rekreacyjnych dla mieszkańców sołectwa i mieszkańców Gminy, organizowanych na terenie Mniszek, Międzychodu. Łatwy dostęp do szkolnictwa • zorganizowane dowozy do szkół i przedszkola. Istniejąca podstawowa infrastruktura techniczna: • sołectwo jest z wodociągowanie, większość dróg utwardzona, • sołectwo posiada sieć energetyczną i częściowe oświetlenie uliczne, • pełna dostępność telekomunikacyjna	• Brak alternatyw aktywizacji zwłaszcza dzieci i młodzieży pozbawionej popołudniami możliwości korzystania z propozycji miejskich – ze względu na odległość, • Brak placówek kulturalnych (filii biblioteki) • Brak placu zabaw dla dzieci • Słabo rozwinięta baza turystyczna mimo dużych atrakcji w pobliżu • Zaniedbane szlaki turystyczne • Zbyt słabo wykorzystane możliwości rozwoju turystyki i rekreacji • Stara instalacja wodociągowa • Brak instalacji kanalizacji deszczowej przy drogach gminnych i powiatowej • Brak chodnika przy drodze powiatowej, oświetlenia drogowego, • Bardzo małe zainteresowanie mieszkańców wsi sprawami lokalnymi. • Rozproszenie zabudowy wsi • Niska aktywność społeczna mieszkańców.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Mobilizacja i aktywizacja mieszkańców wokół wspólnego zadania odnowy swej wsi i realizacji	• Brak propozycji kulturalnych, spędzania wolnego czasu dla

Planu Odnowy Miejscowości • Zwiększenie nakładów na poszczególne sołectwa Gminy Międzychód ze względu na większe dochody budżetowe w Gminie i realizację celowej polityki gminy – inwestowania w rozwoju wsi. • Możliwości finansowania zadań na obszarach wiejskich ze względu na sprzyjającą politykę regionalną nakierowaną na rozwoju obszarów wiejskich • Zwiększanie się dostępności do kapitałów i środków pomocowych w tym pochodzących z Unii Europejskiej • Poszerzanie rynku pracy • Zainteresowanie partnerów zachodnich walorami turystycznymi i gospodarczymi gminy • Poprawa estetyki sołectwa • Promocja walorów sołectwa • Dokształcanie społeczeństwa - szkolenia i kursy	dzieci i młodzieży – powodować będzie osłabienie możliwości wychowawczych, w konsekwencji przyniesie problemy degradacji kulturalnej i społecznej młodych mieszkańców Gralewa • Słabe wykorzystanie świetlicy, zaplecza rekreacyjno-sportowego i turystycznego osłabi możliwości rozwoju kulturalnego na terenie wsi i pozbawi mieszkańców szansy na odbudowę solidarności i aktywności społecznej . • Brak środków finansowych • Nie wykorzystanie możliwości rozwoju turystyki i rekreacji • Migracja młodzieży do dużych miast i poza granice kraju • Niebezpieczeństwo niepełnego wykorzystania szans jakie dają środki Unii Europejskiej
--	--

Fotografia 5. Droga gruntowa w stronę Papierni (źródło: UMiG Międzychód)

3.2 CEL ogólny i cele strategiczne PLANU ODNOWY

Cel Planu Odnowy Miejscowości Galewo na lata 2015 – 2020 i strategia jego osiągnięcia są zgodne z priorytetami zawartymi w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Międzychód i określony został następująco:

Celem ogólnym Planu Odnowy Miejscowości Galewo położonej w Gminie Międzychód jest zapewnienie trwałych podstaw rozwoju społecznego i ekonomicznego wszystkim mieszkańcom oraz stworzenie możliwie jak najlepszych warunków życia dla wszystkich jej mieszkańców.

Realizacja celu ogólnego odbywać się będzie poprzez osiąganie celów strategicznych, zdefiniowanych w odpowiedzi na zmiany zachodzące w gospodarce oraz wniosków wynikających z analizy słabych i mocnych stron Sołectwa Galewo, a także szans i zagrożeń przed nią stojących, a także co ważne definiowanych przez mieszkańców wsi Galewo.

W świetle powyższego sformułowano podstawowe cele strategiczne Planu Odnowy Miejscowości Galewo:

- Budowa, wyposażenie i modernizacja infrastruktury rekreacyjno - sportowej i turystycznej.
- Wzrost poziomu usług społecznych i edukacyjnych dla mieszkańców wsi.
- Wspieranie inicjatyw mieszkańców sołectwa, w działaniach na rzecz odnowy wsi.
- Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej.
- Rewitalizacja terenów zielonych na terenie sołectwa

Cel strategiczny 1. Budowa, wyposażenie i modernizacja infrastruktury rekreacyjno - sportowej i turystycznej

Działania:

- Budowa siłowni plenerowej na terenie przy świetlicy wiejskiej
- Doposażenie świetlicy wiejskiej w sprzęty
- Budowa placu zabaw z bezpiecznymi huśtawkami.
- Budowa wiaty biesiadnej przy świetlicy wiejskiej.
- Budowa ogrodzenia terenu przy świetlicy wiejskiej.
- Modernizacja budynku gospodarczego przy świetlicy wiejskiej, osobna kotłownia
- Zaadaptowanie 2 nowych pomieszczeń w budynku świetlicy wiejskiej.
- Oznaczenie szlaków i ścieżek turystycznych.

Cel strategiczny 2. Wzrost poziomu usług społecznych i edukacyjnych dla mieszkańców wsi

Działania:

- aktywne funkcjonowanie świetlicy wiejskiej,
- tworzenie atrakcyjnych i bezpiecznych terenów rekreacyjno – sportowych,
- budowa bezpiecznego, wyposażonego w atestowane urządzenia zabawowe placu zabaw dla dzieci,
- poprawa estetyki i nowe zagospodarowane terenów wokół budynków użyteczności publicznej.

Cel strategiczny 3. Wspieranie inicjatyw mieszkańców sołectwa, w działaniach na rzecz odnowy wsi.

Działania:

- inicjowanie wspólnych działań na rzecz odnowy wsi,
- stworzenie oferty kulturalnej dla mieszkańców wsi, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży,
- powołanie nowych organizacji społecznych,
- motywowanie do utrzymania wysokiej estetyki wyglądu wsi,
- promocja walorów przyrodniczo - turystycznych sołectwa Galewo

Cel strategiczny 4. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej

Działania:

- przebudowa drogi powiatowej i dróg gruntowych na terenie wsi Galewo wraz z instalacją kanalizacji deszczowej.
- budowa chodnika przy drodze głównej,
- budowa brakującego oświetlenia ulicznego na terenie sołectwa (uzupełnienie 3 lamp przy drodze powiatowej, lampy przy drodze na Papiernię i na Łowyń),
- budowa kanalizacji sanitarnej na terenie sołectwa
- budowa ścieżki rowerowej z Galewa do Głazewa i z Galewa do Mních
- zagospodarowanie terenu przy figurze i przystanku autobusowym wraz z nową wiatą przystankową i zielenią.

Rozdział 4

Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną

Plan Odnowy Miejscowości Gralewo opiera się w głównej mierze na wykorzystaniu istniejących walorów przyrodniczych i na polepszeniu infrastruktury turystyczno - sportowej sołectwa. Głównym celem jest budowa terenów rekreacyjnych i sportowych koło świetlicy, wyposażonych w elementy architektury rekreacyjno-sportowej, które przyczynią się do większej aktywności mieszkańców wsi w dziedzinie kultury fizycznej i rekreacji, a zarazem spowodują odbudowę więzi społecznych, a co za tym idzie zwiększą aktywność społeczności wiejskiej i podniosą atrakcyjność naszej wsi w oczach turystów.

Rewitalizacja terenów zieleni pozwoli na uatrakcyjnienie naszej miejscowości pod względem turystycznym, dydaktycznym a mieszkańcach wsi obudzi poczucie gospodarza dbającego o swoje „podwórko”.

Powstające obiekty rekreacyjno-sportowe są alternatywą dla mieszkańców wsi i propozycją spędzania wolnego czasu. Rozwój infrastruktury rekreacyjno – sportowej i powiększenie świetlicy jest także głównym, zgłaszanym przez mieszkańców postulatem.

Pomimo już istniejącego poziomu infrastruktury technicznej (wodociąg, większość dróg utwardzonych, częściowe oświetlenie uliczne) we wsi konieczne jest dalsze inwestowanie, co dodatkowo przyczyni się do podniesienia estetyki wsi. Plan Odnowy Miejscowości uwzględnia również działania inwestycyjne i remontowe na terenie całego sołectwa. Ważnym elementem będą także działania społeczne. By kontynuować ten proces należy nadal inwestować w infrastrukturę turystyczną, sportową i techniczną, co przyczyni się do wzrostu jakości życia mieszkańców całego sołectwa, w związku z tym w latach 2016-2020 zaplanowano główne działania w dziedzinach:

- **infrastruktura rekreacyjno - sportowa i turystyczna,**
- **infrastruktura społeczna, kulturalna i edukacyjna,**
- **inicjatywa społeczna,**
- **infrastruktura techniczna.**
- **infrastruktura przyrodnicza.**

Harmonogram rzeczowo – finansowy planowanych zadań inwestycyjnych.

Szacuje się, że koszt realizacji wszystkich zadań opisanych w Planie Odnowy Miejscowości Gralewo do roku 2020 wyniesie 1.637.500 zł.

Planowane zadania wpisane są w Wieloletni Plan Inwestycyjny, Wieloletni Plan Finansowy oraz w Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Międzychód, zostaną także uwzględnione w corocznych planach budżetu gminy. Gmina Międzychód wystąpi o dofinansowanie wybranych inwestycji ze środków unijnych

Tabela 1 Szacunkowy harmonogram finansowy planowanych zadań do roku 2020

Lp.	Zadanie	Planowany okres realizacji	Koszt w zł	Źródło finansowania
I	Budowa, wyposażenie i modernizacja infrastruktury rekreacyjno - sportowej i turystycznej	2016-2020		Budżet Gminy Międzychód/ wkład własny/ PROW/środki zewnętrzne
1	Doposażenie świetlicy	2016-2020		Budżet Gminy Międzychód/fundusz sołecki/ wkład własny/ PROW/środki zewnętrzne
-	Zakup sprzętu audio	2016-2020	3500	j.w.
-	Zakup stołów i ławek bawarskich	2016-2020	5000	j.w.
-	Zakup namiotów imprezowych	2016-2020	5000	j.w.
2.	Zaadaptowanie nowych pomieszczeń w budynku, wydzielenie i przeniesienie kotłowni	2016-2018	60000	Budżet Gminy Międzychód/fundusz sołecki/ wkład własny/ PROW/środki zewnętrzne
-	Remont kuchni i zaplecza kuchennego	2016-2018	10000	j.w.
-	Modernizacja budynku gospodarczego przy świetlicy wiejskiej.	2018-2020	20000	j.w.
-	Docieplenie ścian budynku i stropu	2016-2019	150000	j.w.
3.	Budowa kompleksu rekreacyjno – sportowego przy świetlicy	2016-2020		Budżet Gminy Międzychód/fundusz sołecki/ wkład własny/ PROW/środki zewnętrzne
-	Wybudowanie wiaty biesiadnej z miejscem do grillowania na potrzeby mieszkańców i turystów	2016-2020	28000	j.w.

-	Wykonanie siłowni plenerowej i boiska do siatkówki	2016-2017	35000	j.w.
-	zakup i montaż atestowanych elementów na placu zabaw dla dzieci.	2017-2018	17000	j.w.
-	Wybudowanie oświetlenia otoczenia świetlicy	2017-2018	15000	j.w.
-	Ogrodzenie terenu	2016-2018	10000	j.w.
4.	Zagospodarowanie terenu przy przystanku i figurze, nasadzenie zieleni	2016-2018	15000	Budżet Gminy Międzychód/fundusz sołecki/wkład własny/PROW/środki zewnętrzne
5.	Oznakowanie szlaków turystycznych	2016-2020	10000	j.w.
-	tablice informacyjne promujące szlaki turystyczne Krainy 100 Jezior	2016-2018	4000	j.w.
II.	Infrastruktura techniczna			
-	Przebudowa nawierzchni odcinka drogi powiatowej wraz z kanalizacją deszczową	2017-2020	300000	Budżet powiatu/ budżet gminy/ PROW/ śr.zewnętrzne
-	Budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej	2017-2020	80000	Budżet powiatu/ budżet gminy/ PROW/ śr.zewnętrzne
-	Utwardzenie i remont dróg lokalnych: w stronę Skrzydlewa ok. 500m droga Papiernia-Gralewo wraz z wykonaniem oświetlenia ok. 700m droga Gralewo- Łowyń wraz z wykonaniem oświetlenia ok. 1100m	2016-2020	300000	budżet gminy/ PROW/ śr.zewnętrzne
-	Uzupełnienie oświetlenia na terenie wsi wzdłuż drogi powiatowej	2016-2020	60000	budżet gminy/ śr.zewnętrzne
-	Przebudowa głównej azbestowej instalacji wodociągowej na terenie wsi	2016-2020	200000	budżet gminy/ śr.zewnętrzne
-	Budowa kanalizacji sanitarnej	2018-2020	200000	budżet gminy/ śr.zewnętrzne
-	budowa ścieżki rowerowej wzdłuż drogi powiatowej do Głazewa i do Mnich	2017-2020	100000	budżet gminy/ budżet powiatu/ PROW/ śr.zewnętrzne
III	Promocja regionu sołectwa	2016-2020	10000	Budżet Gminy Międzychód /fundusz sołecki

4.1 INFRASTRUKTURA REKREACYJNO – SPORTOWA I TURYSTYCZNA

W najbliższych latach planowana jest rewitalizacja świetlicy wiejskiej, budowa placu zabaw, siłowni plenerowej, wiaty biesiadnej które przyczynią się do zwiększenia aktywności mieszkańców w dziedzinie kultury fizycznej i rekreacji, a zarazem spowodują odbudowę więzi społecznych, a co za tym idzie pobudzą aktywność społeczności wiejskiej. Ważnymi zadaniami infrastrukturalnymi jest również wymiana rur wodociągowych, utwardzenie dróg lokalnych wraz z oświetleniem ulicznym.

Fotografia 6. Teren przy głównej drodze obok przystanku i figury - do zagospodarowania i obsadzenia zielenią i kwiatami (źródło: UMiG Międzychód)

4.2 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNO - KULTURALNA

Głównym założeniem Planu Odnowy Miejscowości Gralewo, w zakresie ogólnodostępnej infrastruktury społecznej i kulturalnej jest remont świetlicy wiejskiej. Remont ten będzie polegał na ociepleniu budynku świetlicy (ścian i stropu). Prócz remontu przewiduje się także wyposażenie świetlicy w odpowiedni sprzęt. Powinno się także zaadaptować dwa niewykorzystane pomieszczenia i wydzielić osobną kotłownię. Należy też wyremontować pomieszczenia gospodarczo - magazynowe. Kolejnymi działaniami w tym zakresie będzie budowa bezpiecznego, wyposażonego w atestowane urządzenia zabawowe placu zabaw oraz siłowni zewnętrznej dla dzieci na terenie przyległym do świetlicy. Sołectwo będzie kładło także duży nacisk na poprawę estetyki i nowe zagospodarowanie terenów wokół budynków użyteczności publicznej.

fotografia 7. Nowa zabudowa centrum wsi w miejscu dawnego odkrycia archeologicznego
(źródło: UMiG Międzychód)

4.3 INICJATYWA SPOŁECZNA

W związku z budzącą się aktywnością społeczną mieszkańców wsi Gralewo jednym z głównych celów Planu Odnowy Miejscowości będzie inicjowanie wspólnych działań na rzecz odnowy wsi jako struktury społecznej.

Od kilku lat na terenie Sołectwa organizowane są imprezy lokalne i imprezy sylwestrowe, karnawałowe oraz okolicznościowe, co w znaczącym stopniu poprawiło rozwój kulturalny mieszkańców i wpłynęło na zacieśnianie się więzi społecznych. Koniecznym wydaje się też stworzenie oferty kulturalnej dla mieszkańców wsi, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży oraz powołanie nowych organizacji społecznych. Władze Gminy Międzychód deklarują szeroko zakrojone działania na rzecz wspierania wszelkich inicjatyw społecznych oraz działalności organizacji społecznych. Rada Sołecka poprzez współdziałanie z Radą Miejską Międzychodu będzie podejmowała działania mające na celu wspieranie działalności tej organizacji.

Duży nacisk nałożony będzie na poprawę estetyki wsi, zarówno w zakresie indywidualnych obejść jak i terenów i budynków użyteczności publicznej. Społeczność Gralewa włączy się w działania zainicjowane przez Gminę Międzychód pod hasłem „Zielony Zakątek”. Akcja „Zielony Zakątek” ma na celu pobudzenie mieszkańców do dbania o najbliższe otoczenie, uczulenie na piękno i estetykę. Wszystkie działania wsparte będą działaniami promocyjnymi.

Ważne będzie także rozwijanie i podtrzymywanie inicjatyw służących akcjom wychowawczym wśród dzieci i młodzieży, propagowaniu właściwych form spędzania czasu wolnego, nabywania umiejętności pozwalających samodzielnie zaistnieć na rynku pracy.

ROZDZIAŁ 5. ZARZĄDZANIE PLANEM ODNOWY MIEJSCOWOŚCI GRALEWO

5.1 System wdrażania Planu Odnowy Miejscowości Gralewo 2016 - 2020

Plan Odnowy Miejscowości Gralewo 2016-2020 stanowi lokalny komponent Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2016 – 2020, zatem jego system wdrażania jest zgodny z systemem wdrażania PROW.

Funkcję Instytucji Zarządzającej i koordynującej realizację Planu Odnowy Miejscowości Gralewo będzie pełnił istniejący już specjalnie powołany zespół d.s. Pozyskiwania środków unijnych, złożony z pracowników urzędu Miasta i Gminy w Międzychodzie pod kierunkiem Burmistrza Międzychodu przy wsparciu Rady Sołeckiej miejscowości Gralewo. Zakres zadań Instytucji Zarządzającej obejmuje m. in.:

- Zapewnienia zgodności realizacji Planu z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu, w tym w szczególności w zakresie zamówień publicznych, zasad konkurencji, ochrony środowiska, jak też zagwarantowanie przestrzegania zasad zawierania kontraktów publicznych,
- Zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Planu,
- Zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji Planu,
- Przygotowanie rocznych planów na temat wdrażania Planu,
- Zbieranie informacji do rocznego raportu o nieprawidłowościach, dokonanie oceny po zakończeniu realizacji Planu.

Instytucją wdrażającą Plan Odnowy Miejscowości Gralewo jest Urząd Miasta Gminy w Międzychodzie. Instytucja wdrażająca odpowiedzialna będzie za:

- Opracowanie i składanie wniosków,
- Kontrolę formalną składanych wniosków, ich zgodności z procedurami i zapisami w Planie,
- Zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

5.2 Sposoby monitorowania i raportowania oraz oceny Planu Odnowy Miejscowości Gralewo 2016 - 2020.

Monitorowanie to proces systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych opisujących postęp i efekty programu. Monitoring spełnia też rolę systemu wczesnego ostrzegania o ewentualnych nieprawidłowościach. W monitorowaniu biorą udział wszystkie podmioty zaangażowane we wdrażanie programu. Za proces monitorowania przebiegu realizacji zadań zawartych w Planie Odnowy Miejscowości Gralewo odpowiedzialny będzie Burmistrz Międzychodu, Zastępca Burmistrza, oraz Skarbnik Gminy Międzychód oraz osoby wskazane przez Burmistrza.

System **raportowania** to otoczenie instytucjonalno- prawne, które tworzy warunki dla prowadzenia sprawozdawczości. Raportowanie zakłada bieżący i periodyczny przepływ informacji, co pozwala na weryfikację nieprawidłowości w procesie wdrażania i monitorowania Planu Odnowy Miejscowości Gralewo. Elementy systemu raportowania:

- Przedmiot raportowania,
- Narzędzia raportowania,
- Okresy sprawozdawcze.

W Gminie Międzychód Burmistrz wyznaczy osobę odpowiedzialną za raportowanie wdrażania Planu Odnowy Miejscowości Gralewo. Istotą raportowania będzie sprawozdanie z postępu realizacji projektu, efektywności wdrażania oraz wykorzystania środków finansowych. Jednostka odpowiedzialna za raportowanie będzie sporządzać sprawozdanie formalne, tj. raport okresowy, dający informację o stopniu realizacji założonych celów i wyznaczonych wartości docelowych wskaźników monitoringowych. i monitorowania Planu Odnowy Miejscowości Gralewo.

Skuteczność planu poddawana będzie bieżącej **ocenie**. Sprawowana będzie przez osobę wskazaną przez Burmistrza Międzychodu za pomocą wskaźników postępu realizacji i oceny skuteczności wdrażanych projektów określonych w poszczególnych programach operacyjnych. Plan Odnowy Miejscowości Gralewo poddany będzie ocenie (ewaluacji) *ex – ante*, *ex – post* oraz *on – going*. Osoba odpowiedzialna za zarządzanie oceną Planu w Gminie Międzychód zobowiązana będzie do udostępniania posiadanych danych zainteresowanym podmiotom, zobowiązana będzie również do przygotowania i udostępniania dokumentów z zakresu prowadzonych inwestycji – raportów okresowych, rocznych, raportów po zakończeniu programu, rocznego raportu o nieprawidłowościach, a także zabrania wiedzy

posiadanej przez osoby odpowiedzialne za zarządzanie poszczególnymi elementami programu. Jednak najważniejszym zadaniem dla Gminy Międzychód będzie wykorzystanie wyników z prowadzonych badań ewaluacyjnych. Wnioski i rekomendacje wypływające z oceny Planu powinny być przedmiotem analizy i podjęcia działań zmierzających do poprawy obecnego stanu.

5.3. Public relations Planu Odnowy Miejscowości Gralew

W Urzędzie Miasta i Gminy w Międzychodzie wyznaczona została osoba odpowiedzialna za działanie informacyjne i promocję Planu Odnowy Miejscowości Gralew 2016 - 2020. Osoba ta będzie również udzielała wszelkich informacji o aktualnym stanie wdrażania tego planu. Do zadań wyznaczonej przez Burmistrza osoby odpowiedzialnej za *public relations* Planu będą również należały publikacje prasowe, wiadomości w lokalnej i regionalnej prasie. Pożądana będzie obecność mediów w trakcie realizacji poszczególnych zadań.

Informacje o stanie wdrażania Planu Odnowy Miejscowości Gralew będą przekazywane opinii publicznej podczas otwartych Sesji Rady Miejskiej Międzychodu.

Na stronie internetowej Gminy Międzychód zamieszczane będą informacje o aktualnym stanie wdrażania Planu.

Podsumowanie

Prezentowany Plan Odnowy Miejscowości Gralew 2016 - 2020 powstał z inicjatywy mieszkańców sołectwa Gralew przy współpracy Samorządu Terytorialnego – Gminy Międzychód, przedsiębiorców, pracowników kultury.

Realizacja założeń i projektów Planu Odnowy Miejscowości Gralew jest zgodna z założeniami Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2015 – 2020, Programem Rozwoju Lokalnego Gminy Międzychód 2015 – 2020, Wieloletnim Planem Inwestycyjnym Gminy Międzychód, a także, z politykami horyzontalnymi Unii Europejskiej, w szczególności z polityką ochrony i poprawy stanu środowiska, polityką równych szans, polityką wspierania zatrudnienia oraz społeczeństwa informacyjnego.

Z przeprowadzonej na etapie programowania Planu Odnowy Miejscowości Galewo, analizy możliwości rozwojowych wynika, iż istniejące zróżnicowane, walory przyrodnicze i bliskość miasta są bardzo atrakcyjne dla rozwoju turystyki i stanowią istotny czynnik wzrostu konkurencyjności regionu. Jednak w dalszym ciągu potrzebna jest rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej, która wpłynie na dalszy rozwój miejscowości Galewo. Niezbędne jest, więc przeprowadzenie intensywnych działań na rzecz poprawy stanu zaplecza, rekreacyjnego i kulturowego. Potrzeby te zostały uwzględnione w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy 2015 - 2020. W tym kontekście szczególna uwaga została zwrócona na takie programowanie działań, aby służyły one zachowaniu równowagi środowiskowej, ekonomicznej i społecznej.

Niezwykle istotny jest fakt, że projekty przewidziane w ramach Planu Odnowy miejscowości Galewo będą realizować zasady polityki równych szans, poprzez uwzględnianie w procesie ich realizacji interesów grup społecznych znajdujących się w trudniejszej sytuacji: dzieci i młodzieży środowisk wiejskich, osób niepełnosprawnych, kobiet, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, np. długotrwale bezrobotnych i innych.

Realizacja wszystkich projektów w ramach Planu Odnowy służyć ma tworzeniu warunków do powstawania nowych miejsc pracy, realizując w ten sposób trzecią, wspólnotową politykę horyzontalną – wspierania zatrudnienia.

W końcowym efekcie Plan ma doprowadzić do nadania wsi Galewo nowoczesnego, wielofunkcyjnego charakteru, stworzyć na bazie powstających obiektów infrastruktury turystycznej, sportowej, edukacyjnej, społecznej i kulturalnej możliwości rozwoju wielokierunkowego.

Spis map, tabel i ilustracji

mapa 1. Lokalizacja sołectwa Gralewo w gminie Międzychód	4
mapa 2. Położenie Gralewa w najbliższej okolicy	8
tabele 1- 4 temperatury	9
tabele 5-6 opady	10
tabele 7 – 8 wiatry	11
fotografia 1. Dawny dwór w Gralewie - stan obecny	11
fotografia 2. Świetlica wiejska w Gralewie	12
fotografia 3. Teren obok świetlicy do zagospodarowania	13
fotografia 4. Świetlica wiejska w Gralewie	13
tabela 9. Analiza zasobów miejscowości Gralewo	16
tabela 10. Analiza SWOT	20
fotografia 5. Droga gruntowa w stronę Papierni	21
tabela 11. Szacunkowy harmonogram finansowy planowanych zadań do roku 2020	25
fotografia 6. Teren przy głównej drodze obok przystanku i figury - do zagospodarowania i obsadzenia zielenią i kwiatami	27
fotografia 7. Nowa zabudowa centrum wsi w miejscu dawnego odkrycia archeologicznego..	28

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej Międzychodu
Stefan Niedziółka